

Europako deportazioa nazien esparruetara (1940-1945)

Historia, memoria eta euskal testigantzak.

Uzt. 14 - Uzt. 16 2025

Kod. F03-25

Mod.:

Online zuzenean Aurrez aurrekoa

Edizioa

2025

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Uzt. 14 - Uzt. 16 2025

Kokalekua

Miramar Jauregia

Hizkuntzak

Gaztelera Euskara

Balio akademikoa

30 ordu

Antolakuntza Batzordea

Azalpena

Nazien kontzentrazio-esparruak askatu zirenetik 80 urte bete direla ospatzeko, Euskadin eta Europan antolatutako jardueren eremuan kokatzen da Uda Ikastaro hau.

Berrehun hego euskal herritarrek baino gehiagok jasan zuten deportazioaren izugarrikeria Alemania naziko kontzentrazio-esparruetan, 1940 eta 1945 bitartean, aurreko urteetan, Euskal Autonomia Erkidegoan nahiz Espainiako Errepublikan, demokrazia defendatzeagatik; Europako hamaika agertokitan ere aurre egin zitzaion nazionalsozialismoari. Hala era, biktima horien memoria eta euren esperientzia ezezagunak izan dira euskal gizartearen gehiengoarentzat, eta Europan deportazioa deritzon pasarte hori ez da gure memoria kolektiboaren parte izan.

Ikastaroak deportatuen historia jorratzen du. Arlo horretako adituek eta hainbat ikerketa mota azalduko dituzten hurbilekoek eta norbanakoek hartuko dute parte, baita biktimen memoria zaintzen duten erakundeek ere. Jardunaldien diziplina anitzeko izaerari esker, ikastaroan parte hartuko duten ikasleek gaiaren ikuspegi orokorra lortuko dute; hainbat deportaturen bizitzen bidez, beren memoriak berreskuratzeko beharrezko tresna nagusiak ezagutuko dituzte, eta deportazioaren eremuan erreferentzia diren memoria erakundeen berri jasoko dute.

Gainera, ikastaroan zehar, Gogora Institutuak beste jarduera osagarri batzuk egingo ditu, hala nola dokumentalen baten proiektzioa eta solasaldia.

Helburuak

Alemania naziko kontzentrazio-esparruetako deportazioaren errealitate historikoa ulertzea.

Kasu zehatzen bidez, deportazioa ikertzeko eta ondoren zabaltzeko jarraibide metodologikoak ezagutzea.

Emakumeen kontzentrazio-esparruetako esperientzia aztertzea eta ikusaraztea.

Historiaren eta memoriaren arteko harremanari buruz hausnartzea, baita iraganeko krimenen oroitzapenak orainaldiko memoria kolektiboan izan behar duen paperari buruz ere.

Antolakuntza

Programa

2025-07-14

09:00 - 09:15	Registro / Erregistroa
09:15 - 09:25	Inaugurazio instituzionala. Parte hartzeko ordena: Alberto Alonso Martín Gogora. Instituto de la Memoria, la Convivencia y los Derechos Humanos - Director de Gogora. Instituto de la Memoria, la Convivencia y los Derechos Humanos María Jesús Carmen San José López Gobierno Vasco - Consejera de Justicia y Derechos Humanos
09:25 - 09:30	Jardueraren zuzendaritzaren aurkezpena Roberto Palacios Martínez Gogora. Instituto de la Memoria, la Convivencia y los Derechos Humanos - Técnico de Memoria y Derechos Humanos
09:30 - 10:30	“Déporter. Politiques de déportation et répression au départ de France. 1940-1944” Thomas Fontaine Historiador
10:30 - 11:30	“Los "españoles rojos" en Mauthausen. Tiempos y métodos de un asesinato masivo. Los supervivientes y su testimonio como paradoja” Benito Bermejo Historiador
11:30 - 12:00	Pausa café
12:00 - 13:00	“Exiliadas de Franco y deportadas de Hitler: un estudio de género sobre la deportación femenina española en los campos de concentración del nacionalsocialismo” Amalia Rosado Periodista y doctora por la Universitat Jaume I
13:00 - 14:00	“Euskal deportazioa nazien kontzentrazio-esparruetara (1940-1945): ikuspegi eta aurkikuntza berriak” Etxahun Galparsoro Ansola Historiador
14:00 - 14:10	Itxiera Roberto Palacios Martínez Gogora. Instituto de la Memoria, la Convivencia y los Derechos Humanos - Técnico de Memoria y Derechos Humanos

2025-07-15

09:15 - 09:20	Presentación de la jornada del martes
09:20 - 10:20	“La vida fuera del archivo: supervivencia, narratividad y transmisión de memoria. El caso de Marie-Jeanne Etcheverría” Eduarne Portela Historiadora y escritora

10:20 - 11:20	“Anjel Lekuona eta Enric Moner. Compiégne-tik Hradischko-ra heriotzarako bidaia” Unai Eguia Bizkarralegorra Profesor de secundaria Antton Gandarias Lekuona Familiar del deportado Anjel Lekuona
11:20 - 11:50	Pausa café
11:50 - 12:50	“Barakaldo con memoria” Jagoba Álvarez Profesor de secundaria y Director de Derechos Humanos y Atención a Víctimas
12:50 - 13:50	“Maria Josefa Sanzberro, berdintasunik eskatu gabe, berdintasuna erakutsi zuen emakumea” Joxe Mari Mitxelena Investigador Izarraitz Villaluce Investigadora
13:50 - 14:00	Itxiera Ruth Cancelo García Gogora. Instituto de la Memoria, la Convivencia y los Derechos Humanos - Técnica de Memoria

2025-07-16

09:15 - 09:20	Presentación de la jornada del miércoles
09:20 - 10:20	“El Memorial de Mauthausen y su trabajo por la memoria los crímenes nazis en Austria” Christian Dürr Memorial de Mauthausen - Técnico del Memorial
10:20 - 11:20	“Viajar a los campos de concentración: actos conmemorativos y la reflexión sobre la memoria” Juan Francisco Murillo Diaz Amicale de Mauthausen - Delegado de la Amical en Euskadi, Navarra y la Rioja
11:20 - 11:50	Pausa café
11:50 - 12:50	“Buchenwald, Europa, los Derechos Humanos y la lucha contra el fascismo hoy” Enric Garriga Amicale Buchenwald - Representante del Amicale Buchenwald
12:50 - 13:50	“La reacción ante la barbarie: el derecho como garantía de no repetición” Jon Mirena Landa Gorostiza UPV/EHU - Catedrático de Derecho Penal y Director de la Cátedra Unesco de Derechos Humanos y Poderes Públicos
13:50 - 14:10	Sintesia

Zuzendaritza

Roberto Palacios Martínez

Gogora. Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Institutua

Etxahun Galparsoro Ansola

Historiador/doctorando de la UPV/EHU

Irakasleak

Jagoba Álvarez

Benito Bermejo

Ruth Cancelo García

Gogora. Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Institutua

Christian Dürr

Thomas Fontaine

Etxahun Galparsoro Ansola

Historiador/doctorando de la UPV/EHU

Antton Gandarias Lekuona

Enric Garriga

Jon Mirena Landa Gorostiza

Catedrático de Derecho Penal en la Facultad de Derecho -Bizkaia- de la Universidad del País Vasco (UPV-EHU) y Director de la Cátedra UNESCO de Derechos Humanos y Poderes Públicos UPV/EHU. Investigador de las líneas del racismo, la xenofobia, la discriminación, los delitos de odio, terrorismo, crímenes contra la humanidad y penología. Ha sido profesor o investigador visitante en diversas universidades de Europa. De noviembre de 2005 a mayo de 2009 fue Director de Derechos Humanos del Gobierno Vasco (Departamento de Justicia). En la actualidad dirige un Grupo de investigación financiado por el gobierno español en materia de delitos de odio.

Joxe Mari Mitxelena

juan francisco Murillo Diaz

Roberto Palacios Martínez

Gogora. Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Institutua

Edurne Portela

Amalia Rosado

Izarraitz Villaluce

Matrikula prezioak

AURREZ AURRE	2025-06-30 ARTE	2025-07-14 ARTE
Gazte tarifa	25,00 EUR	50,00 EUR
Orokorra	-	75,00 EUR
Matrikula murriztua orokorra	-	64,00 EUR
Matrikula exentzioa	-	50,00 EUR
Ikastaroak guztiontzat	-	64,00 EUR
Donostia Kultura	-	64,00 EUR

ONLINE ZUZENEAN	2025-06-30 ARTE	2025-07-14 ARTE
Gazte tarifa	25,00 EUR	50,00 EUR
Orokorra	-	75,00 EUR
Matrikula murriztua orokorra	-	64,00 EUR
Matrikula exentzioa	-	50,00 EUR
Ikastaroak guztiontzat	-	64,00 EUR
Donostia Kultura	-	64,00 EUR

Kokalekua

Miramar Jauregia

Mirakontxa pasealekua 48, 20007 Donostia

Gipuzkoa